

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, în cauza penală privind-l pe

BULAȘ Gheorghe XXXXX, născut XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.03.2019 – 13.04.2019;

Instanța de apel: 23.10.2019 – 14.10.2020;

Instanța de recurs: 30.12.2020 – 03.02.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central, din 13 aprilie 2019, Bulaș Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.2), lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu ispășire în penitenciar de tip semiînchis.

A fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. 2) lit. b), e), f) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 6 ani, cu ispășire în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în beneficiul statului în mărime de 1350 u.c..

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor i s-a stabilit lui Bulaș Gheorghe pedeapsa definitivă - 7 ani închisoare cu ispășire în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1350 u.c. în beneficiul statului.

În temeiul art. 85 Cod penal la pedeapsa stabilită, prin cumul parțial s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei penale aplicate prin sentința judecătorei Ocnița din 29.02.2019, stabilindu-i-se lui Bulaș Gheorghe pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu amendă în beneficiul statului în mărime de 1350 u.c. cu ispășire în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost recunoscuți vinovați Bulaș Vasiliu și Șarban Vasiliu, însă nu au depus cerere de recurs.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Bulaș Gheorghe, în noaptea de 21.11.2018 spre 22.11.2018 aproximativ la ora 24.00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane a luat de acasă o geantă și s-a pornit să caute o gospodărie din care ar putea sustrage găini. Ajungând lângă gospodăria lui Bularga Maria, situată în XXXXX și, asigurându-se că, nu este observat de alte persoane, a sărit peste gard și s-a dus la cotețul cu păsări, a prins 3 cucoși și 17 găini, pe care le-a decapitat să nu facă gălăgie, apoi le-a pus în geantă și a părăsit locul faptei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 4095 lei.

Tot el la data de 13.01.2019 în jurul orei 18.00, aflându-se în magazinul alimentar "Edalan-Rubin", situat în XXXXX împreună cu rudele sale Bulaș Vasile și Șarban Vasile au văzut că, Mihalachi Grigore are bani asupra sa. Atunci ei, urmărind scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, s-au înțeles prin semne cu Bulaș Gheorghe care împreună cu Șarban Vasile au ieșit afară și îl așteptau pe Mihalachi Grigore, iar Bulaș Vasile a rămas în magazin. După ce Mihalachi Grigore a ieșit din magazin și a mers câțiva metri, a fost atacat de Bulaș Gheorghe, care l-a apucat de haine și l-a trântit jos. Apoi s-a apropiat Șarban Vasile și împreună cu Bulaș Gheorghe i-au sustras în mod deschis din buzunarele pantalonilor în care era îmbrăcat Mihalachi Grigore bani în sumă totală de 3000 lei și buletinul de identitate. În timpul când Bulaș Gheorghe și Șarban Vasile sustrăgeau banii de la Mihalachi Grigore, Bulaș Vasile stătea la pândă, asigurându-se că, nu sunt observați de alte persoane. După comiterea faptei, cu toți au fugit în centrul or. Ocnița, unde au împărțit banii sustrași, apoi o parte din ei i-au cheltuit procurând produse alimentare. După ce au fost reținuți de polițiști, în timpul percheziției corporale, în locuri ascunse ale hainelor în care erau îmbrăcați făptuitorii, au fost găsiți banii sustrași: la Bulaș Gheorghe - 5 bancnote cu nominalul de 200 lei, 2 bancnote cu nominalul de 20 lei, la Bulaș Vasile - 4 bancnote cu nominalul de 200 lei și 4 bancnote cu nominalul de 20 lei și la Șarban Vasile - 3 bancnote cu nominalul 200 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror și de inculpatul Bulaș Gheorghe, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Edineț.

3.1 Procurorul în apelul său a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, cu dispunerea încasării de la condamnații a cheltuielilor judiciare în valoare totală de 7178,25 lei.

În motivarea apelului a invocat ilegalitatea sentinței, pe motiv, că a fost respinsă cererea de încasare a cheltuielilor judiciare în valoare de 7178,25 lei pentru instrumentarea cauzei penale.

3.2 Inculpatul Bulaș Gheorghe, în apel a invocat dezacordul său cu sentința pronunțată în latura stabilirii pedepsei, indicând, că a recunoscut vina de comiterea

infracțiunilor incriminate, totodată a atenționat asupra faptului, că e o familie tânără, având la întreținere doi copii minori de 2 ani 9 luni și alt copil de 8 luni, soția aflându-se în concediu de îngrijire a copiilor, întâmpinând greutăți la întreținerea familiei, totodată nefiind persoane care ar putea să-l ajute, și nu are posibilitate de a achita pentru apartament. A specificat că recunoaște vina de comiterea infracțiunilor imputate în întregime.

De asemenea, la data de 10.07.2019 din partea inculpatului în adresa instanței de apel a parvenit cerere prin care acesta a solicitat ca la emiterea hotărârii în privința sa, să fie aplicate prevederile art. 385 alin. (4) și (5) Cod procedură penală fiindu-i redus termenul pedepsei stabilite calculându-se 2 zile de arest pentru o zi de arest preventiv fiind deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO deoarece condițiilor de detenție în penitenciarul nr. 11 Bălți se confirmă prin raportul Ombudsmanului și ale altor organizații internaționale. A specificat că în arest preventiv s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 13.01.2019 până în prezent.

În cererea depusă în ordinea prevederilor art. 385 Cod procedură penală a invocat, că este deținut în celula nr. 17 a Penitenciarului nr. 11 Bălți, contrar prevederilor art. 3 CEDO. A indicat asupra problemei supraaglomerării, deținuții fiind în celulă cu suprafața totală de 25m², inclusiv cu blocul sanitar care este de 1,5m² și lavoar de 1m², fiind 16 deținuți la număr, deci, contrar normelor invocate, fiecărui deținut revenindu-i mai puțin de 4m² de suprafață, iar blocul sanitar fiind situat imediat lângă paturile de dormit. Menționează că din lipsa locului special amenajat pentru fumători, deținuții sunt nevoiți să fumeze în celulă, inclusiv și în prezența nefumătorilor. A remarcat și starea igienico-sanitară anevoioasă, potrivit căreia deținuții sunt nevoiți să-și spele și să usuce hainele în celulă pe funii legate haotic de paturi, din care motiv crește umiditatea în celulă și mirosul neplăcut. A mai evidențiat că în celule sunt insecte, gândaci, purici, rozătoare de care sunt pișcați și mușcați și care le încurcă la dormit. A mai menționat că celula este lipsită de sistemul de aerisire și ventilare, iar geamul celulei este extrem de mic pentru suprafața acesteia, fiind probleme atât cu oxigenul cât și cu lumina, din care motiv la deținuți apar probleme cu vederea.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, s-a respins ca nefondate apelul procurorului și apelul inculpatului Bulaș Gheorghe, iar sentința s-a menținut fără modificări.

Calcularea termenului executării pedepsei închisorii stabilite lui Bulaș Gheorghe începe cu 14.10.2020, cu includerea în termenul pedepsei a duratei ținerii în stare de arest de la 13.01.2019 până la 14.10.2020, cu deducerea din pedeapsa de 7 ani închisoare, a termenului reținerii și arestării preventive conform art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, calculându-se 2 zile închisoare pentru 1 zi de arest preventiv, reducând pedeapsa închisorii cu 180 zile.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor.

Cu referire la inculpatul Bulaș Gheorghe instanța a ținut cont de gravitatea și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, care potrivit art. 16 Cod penal fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave (art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal) și grave (art. 187 alin. (2)d), e), f) Cod penal).

De asemenea, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui Bulaș Gheorghe instanța de fond, just s-a referit la conduita inculpatului dovedită pe întreg parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, la faptul că acesta nu este la prima abatere de la legea penală, existența unei sentințe neexecutate în privința acestuia, la faptul că nu a reparat benevol și integral prejudiciul cauzat părților vătămate, circumstanța atenuantă sub formă de recunoașterea vinovăției, circumstanța agravantă-ultimul la moment este condamnat pentru infracțiune similară, prejudiciul nu a fost restituit părților vătămate, astfel, just concluzionându-se că, circumstanțele stabilite de instanță permit stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, fiind considerată adecvată în condițiile stabilite ale cauzei, sancțiune corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise de inculpat și suficiente pentru restabilirea drepturilor lezate în urma infracțiunii comise.

Astfel este proporțională pedeapsa penală stabilită lui Bulaș Gheorghe în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor fiind legal și corect stabilită pedeapsa definitivă 7 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1350 u.c. în beneficiul statului, iar în temeiul art. 85 Cod penal la pedeapsa stabilită, prin cumul parțial prin adăugarea părții neexecutate a pedepsei penale aplicate prin sentința judecătorei Ocnîța din 29.02.2019, stabilindu-i pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu amendă în beneficiul statului în mărime de 1350 u.c. cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

La caz nefiind relevante argumentele inculpatului și invocările complementare cu privire la faptul că face parte din familie tânără, unde are la întreținere doi copii minori și soția care se află în concediu de îngrijire a copiilor, precum și el, fiind unicul întreținător, or, circumstanțele date nu micșorează nivelul prejudiciabil al faptelor comise.

Și în partea încasării prejudiciului material, instanța de apel a considerat soluția instanței de fond corectă, fiind în concordanță cu prevederile art.1398 alin. (1) Cod civil, conform căruia *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu*

vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, ținând cont de faptul că prin infracțiune, părților vătămate, le-a fost cauzat prejudiciu material, instanța corect a dispus încasarea acestuia de la inculpați, totodată dispunând restituirea în beneficiul părții vătămate Mihalache Gheorghe a banilor depistați și ridicați în urma percheziției de la inculpați, care au fost anexați la materialele cauzei în calitate de corpuri delictive.

Cu referire la apelul procurorului care a contestat sentința instanței de fond în latura respingerii de către instanța de fond a solicitării de încasare de la inculpații a cheltuielilor judiciare în sumă de 7178,25 lei, instanța de apel a apreciat sentința pronunțată ca fiind legală și în latura respectivă, or cheltuielile solicitate fac parte din cheltuieli pentru instrumentarea cauzei și anume: lucrul efectuat de ofițerul de urmărire penală-2527,36 lei, lucrul efectuat la fața locului de către OUP-3131,07 lei, deplasarea automobilului de serviciu al MAI la fața locului-85,08 lei, începerea urmăririi penale și prezentarea cauzei penale procurorului: lucrul OUP-118,47 lei, audierea bănuțului-39,49 lei, audierea martorilor-39,49 lei, audierea părții vătămate-19,75 lei, cercetarea la fața locului: lucrul OUP-39,49 lei, pregătirea cauzei penale cu propunerea de terminarea urmăririi penale: lucrul OUP-118,47 lei, salariul procurorului-960,75 lei, hârtie-90 lei, în total 7169,42 lei.

Reieșind din prevederile art. 227- 229 Cod de procedură penală, Curtea de apel a respins apelul procurorului care a contestat sentința în latura neîncasării de la inculpați a cheltuielilor judiciare pentru instrumentarea cauzei penale.

Cu referire la cererile inculpatului depus în ordinea prevăzută de art. 385 Cod procedură penală, ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din Penitenciarul nr.11, s-a reținut, că inculpatul în plângerea înaintată a invocat aflarea lui pe parcursul unei perioade de timp în Penitenciarul nr.11 Bălți cu nerespectarea normelor spațiului locativ și supraaglomerării celulelor, a condițiilor sanitaro-igienice.

S-a concluzionat că, lui Bulaș Gheorghe i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției, iar instanța de judecată, la evaluarea condițiilor de detenție, urmează să țină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum și de perioada în care a fost deținut în condițiile contestate.

Astfel, instanța de apel a considerat că, dificultățile cu care s-au confruntat Bulaș Gheorghe pe parcursul detenției lor în Penitenciarul nr.11 Bălți în calitate de prevenit, ce ține de încălcarea normelor spațiului locativ și supraaglomerării celulelor în care s-a deținut au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Reieșind din prevederilor art. 385 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a notat că, reducerea pedepsei în varianta: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, se efectuează doar pentru perioada aflării în arest preventiv a învinuitului pe perioada urmăririi penale și a inculpatului în instanța de judecată, până la pronunțarea sentinței de condamnare la pedeapsa închisorii cu ispășire în Penitenciare.

Astfel, s-a dispus calcularea termenului pedepsei stabilite lui Bulaș Gheorghe începând cu 14.10.2020, cu includerea în termenul pedepsei a duratei ținerii în stare de arest de la 13.01.2019 până la 14.10.2020, cu deducerea din pedeapsa de 7 ani închisoare, a termenului reținerii și arestării preventive conform art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, calculându-se 2 zile închisoare pentru 1 zi de arest preventiv, reducând pedeapsa închisorii cu 180 zile.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea gravității pedepsei, cu emiterea unei noi decizii prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivare recurenta a indicat că, inculpatul nu este de acord în partea mărimii pedepsei, și consideră că pedeapsa aplicată, inclusiv amenda, este o pedeapsă prea aspră în raport cu fapta comisă și cu comportamentul inculpatului pe parcursul urmăririi penale și a examinării cauzei în instanța de judecată.

Instanțele de judecată nu au luat în considerație că inculpatul are la întreținere doi copii minori, vina a recunoscut și s-a căit de comiterea infracțiunii.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca necorespunzând cerințelor de conținut prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu corespunde după conținut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.

Reieșind din dispoziția art. 430 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să corespundă anumitor cerințe, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu

invocarea problemelor de drept ce persistă în cauza deferită judecării și care au afectat echitatea procedurilor desfășurate de instanța de apel împotriva inculpatului.

În speță, recurenta critică hotărârea adoptată de instanța de apel, însă nu aduce careva argumente în vederea susținerii acestei poziții, omite să formuleze în cerere careva critici plauzibile privitor la ilegalitatea hotărârii contestate, limitându-se doar la expunerea unor fraze de ordin general referitor la asprimea pedepsei inculpatului, care nu contribuie în vreun mod la suplinirea cererii cu circumstanțe de fapt și de drept pentru a fi preluată spre examinare în fond de către instanța de recurs.

De principiu, instanța de recurs preia spre examinare doar acele critici, care sunt corespunzător argumentate de recurenți, cu indicarea legăturii cauzale dintre eroare de drept pretinsă că a fost admisă de instanța inferioară și circumstanța de fapt a cauzei căreia aceasta se circumscrie.

Pe aceeași linie de considerente, Colegiul evidențiază că, invocarea formală a unor temeuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu poate face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente ce ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întreg procesul penal.

Având în vedere cele consemnate supra, Colegiul Penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului, deoarece acesta nu întrunește condițiile legale de conținut.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Sanduleac Diana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2020, în cauza penală privind-l pe BULAȘ Gheorghe XXXXX, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion